

- Haar stralende kijkers zeggen: ik bof met jou
- Het schellekoord van beppe
- Hoe ga ik open als een boek?
- Tips

Nieuwsbrief juni/juli 2023

Haar stralende kijkers zeggen: ik bof met jou *(door Annemiek van Moorst)*

Schrijfster Annemiek van Moorst begon dit jaar met haar eerste levensboek. Ze vertelt over de leuke ontmoeting met haar vertelster, maar hoe ging het daarna verder?

Onder de bel hangt een briefje met daarop de tekst: 'Lang bellen AUB' . Ik volg braaf de instructie op. Ding-donggggggg. De voordeur van haar portiekwoning gaat open. Daar staat een vrolijke kleine slanke vrouw van 88 jaar met grote donkere kijkers, grijze natuurlijke krullen tot bijna op haar schouders. Ze draagt een parelmoerketting over haar dichtgeknoopte blauwe blouse. Bij het opengaan van de deur, voel ik direct een klik.

'Kom binnen. Wat leuk dat je dit doet. Hier is de kapstok voor je jas en loop maar gauw door.' Haar witte kleine hond staat te keffen. Het is bijna onmogelijk om elkaar te verstaan. Ze zegt: 'Flint, hou eens op zeg. Het is goed volk.' Gelukkig ben ik niet bang voor honden. Ik ga door mijn knieën en kijk de hond recht aan. Hij moet nog niks van mij hebben.

Ik heb voor de eerste keer mini gebakjes meegenomen. Ze zet thee, zoekt de schoteltjes voor het gebak en zoekt nog wat langer naar de gebaksvorkjes. Ze zegt: 'Hè, waar heb ik die nou toch gelaten?' 'Mijn hoofd laat mij af en toe in de steek, maar meestal komt het wel goed en schiet het mij later te binnen.'

Ze vertelt mij dat ze geen nare verhalen wil vertellen en dat ik - als ze te veel ratelt - haar maar moet stopzetten.

Ongezouten en direct

Inmiddels ben ik veertien keer bij haar geweest. Ik zie dat ze geniet van de wekelijkse interviews. Ik ook. Mooie, trieste en toch ook nare verhalen rollen via haar heldere niet krakende deftige stem mijn dictafoon binnen. Als ik het achteraf beluister en uitwerk probeer ik haar woorden beschrijvend uit te werken, zodat eenieder die haar levensboek gaat lezen het voor zich kan zien.

Het valt niet mee om er een lopend verhaal van te maken. Sommige belevenissen zijn lastig in de tijd terug te plaatsen. Ze heeft zoveel interessants meegemaakt en leert mij zoveel over het Jodendom dat ik er alleen maar nieuwsgieriger door wordt. Soms is haar mening erg ongezouten en direct. Ik stel vragen, luister naar haar en weet dat ik de verhalen alleen vanuit haar kant hoor. Daarom hebben we afgesproken dat het soms beter is om dingen niet te vermelden.

Als een verhaal nog te half af is, krijgt ze huiswerk. Ze voert deze plichtsgetrouw uit. Ze kan goed overweg met wordbestanden op haar iPad. De dag voordat ik kom, stuur ik het uitgewerkte conceptstuk via de e-mail naar

haar toe. Ze leest het door en ziet mijn vragen staan. Als ik de week erop weer aanbel, heeft ze nagedacht over de vragen, zodat we het stuk weer een laagje kunnen verdiepen. Het werkt perfect! Ze zegt: 'Dat ik met jou zo open ben, dat doe ik nooit, hè. Ik bof met jou.' Ik zeg lachend tegen haar: 'Ik bof met jou.' 'We boffen met elkaar.' Haar grote donkere kijkers en mijn blauwe kijkers kijken elkaar stralend aan. Ik denk: Wat ben jij een mooi mens. Wat voel ik mij een gelukkeling dat jij op mijn pad gekomen bent en jouw levensverhaal mag optekenen! Dank je wel!

Op www.annemiekvanmoorst.nl lees je meer verhalen van Annemiek.

Het schellekoord van beppe *(door Annelucie de Vries)*

Niet alleen vertellers maar ook schrijvers hebben hun dierbare herinneringen aan een plaats of voorwerp, en verhalen die binnen de familie zijn doorverteld. Zo deelt schrijfster Annelucie de Vries er één met ons.

In mijn woonkamer hangt een schellekoord, waar ik trots op ben. Vroeger sierde het de woonkamer van mijn pake en beppe (opa en oma in het fries). Begin 1800 was het schellekoord een gebruiksvoorwerp; een koord om de dienstbode te schellen (bellen). Vanaf 1920 werd het versieren van schellekoorden met geborduurde stroken populair.

Mijn beppe heeft het schellekoord zelf geborduurd met kruissteekjes. Toen ze de patroontjes af had, vond ze het geheel te kaal en heeft ze alles opgevuld met witte kruisjes. Wat een geduld, wat een klus!

Als het huishouden gedaan was ging ze altijd handwerken, want: 'de handen moeten bezig blijven'. Ze was er goed in. Breien, haken (zelfs tweepersonsspreien) kleding verstellen en borduren.

Ik hou zelf ook van borduren. Het is wel een beetje als het schrijven van een levensboek. Je hebt er geduld, aandacht en doorzettingsvermogen voor nodig. Af en toe haal je wat steekjes uit en begin je opnieuw en het belangrijkste: je hebt er plezier in.

Hoe ga ik open als een boek? *(Ted van Lieshout/Tineke Hafkemeijer)*

'Boekje open' is een gedicht van kunstenaar en dichter Ted van Lieshout. Schrijfster Tineke Hafkemeijer raakte erdoor geïnspireerd en schreef verder voor een van haar vertellers... vanaf 'hoe het met mij afloopt'.

Hoe ga ik open als een boek?

Ik wil mezelf eens lezen

bladeren en kijken.

Hoeveel pagina's ik tel

of ik een sprookje ben

of meer een studieboek?

Zou ik mij kopen of lenen bij de bieb?

Alleen stiekem lezen en zachtjes terugzetten in de kast?

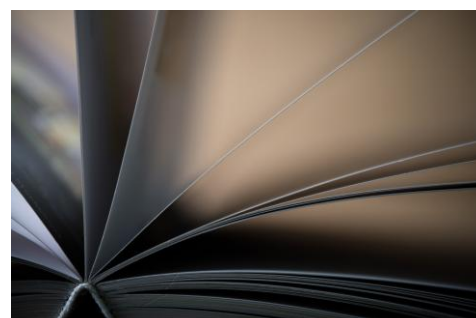

Foto: J. Comp, via Freepik

Hebt u weleens zo naar uzelf gekeken
alsof u een boek bent?
En... zou u zichzelf willen lezen?
Bent u het lezen waard?
Maar vooral zou die ander iets met u aan kunnen?
Bent u iemand bij wie men zijn hart kan uitstorten,
zonder dat u een oordeel heeft
of direct die pasklare oplossing!
Hebt u waarden en normen hoog staan en
kunt u troostend spreken?
Misschien bent u wel die volhardende persoon.

Kunstwerk van Mark Manders (1968): Unfired Clay Head, 2011. Rabo Kunstcollectie in depot van Boijmans van Beuningen. (foto: HS)

Tips

➤ **Andere tijden op de fiets**

Lekker fietsen in de zomer betekent om je heen kijken zonder veel tegenwind. Of je nu op je racefiets, je stadsfiets of op je e-bike zit. We moeten echter wel steeds meer oppassen met zoveel verschillende fietsers en zoveel verschillende snelheden op de weg. Wat dat betreft heeft het fietsen in de loop der jaren heel wat veranderingen ondergaan. Welke? [Andere Tijden op de fiets](#) vertelt over de geschiedenis van ons populaire vervoermiddel van de jaren 20 tot en met nu.

➤ **Sinds wanneer lachen wij op foto's?**

Als we foto's van de voorouders van een verteller bekijken, staan deze mensen er ernstig op. Vanaf de jaren 20 is het pas gebruikelijk om te lachen op foto's. 66% van de mensen staat inmiddels het liefst lachend op de foto. Bekijk de diashow van NPO Kennis over het [begin van vrolijke foto's](#).

➤ **Geschiedenis van de caravan**

Vakanties zijn vaak hoogtepunten in een levensboek. Op allerlei manieren gaan mensen op vakantie. Met een caravan gaan is iets typisch Nederlands. Ooit bedacht dat deze 'sleurhut' ook een eigen cultuurgeschiedenis heeft? Luister naar [Een thuis op wielen](#).

➤ **Uitgaanstip: Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum**

Vanaf 2025 vind je het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum niet meer aan de Prins Willem-Alexanderhof 5 in Den Haag maar in Utrecht. Dus nu het nog dichtbij is, de tip om er eens een bezoekje te brengen. In het museum vind je alles wat te maken heeft met het persoonlijke leven en het werk van Nederlandse schrijvers. In deze zomer kun je er verschillende tentoonstellingen bekijken, bijvoorbeeld 80 kinderboekenillustraties van Annet Schaap; Galerij van verhalen waarin je ziet hoe literatuur verweven is met de maatschappij; 'Liefde na Auschwitz', het geschilderde drieluik van kamers uit het ouderlijk huis van Arnon Grunberg.